Lieta Nr.C33496912;

CA-0445/25; 2014.g.

S P R I E D U M S

LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

2014.gada 17.februārī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja L.Volberga,

tiesneši L.Gavere un M.Sviķis,

ar sekretāri E.Ločmeli,

piedaloties zvērinātam advokātam Mārtiņam Aljēnam,

izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Brīvības bulvārī 34,

civillietu SIA /Nosaukums A/ prasībā pret AS /Nosaukums B/ par prasītājam piederošas mantas atdošanu un prasītāja izslēgšanu no kreditoru saraksta sakarā ar SIA /Nosaukuma A/apelācijas sūdzību par Rīgas rajona tiesas 2013.gada 30.maija spriedumu un

k o n s t a t ē j a :

Prasītājs – SIA /Nosaukums A/– 2012.gada 1.oktobrī Rīgas rajona tiesā cēlis prasību pret AS /Nosaukums B/par prasītājam piederošas mantas atdošanu un prasītāja izslēgšanu no kreditora saraksta, lūdzot tiesu: 1) uzlikt par pienākumu atbildētājam atgriezt prasītājam 1300 koka paletes 800x1200 un 530

koka paletes 1000x1200 vai mantas atgriešanas neiespējamības gadījumā piedzīt neatgrieztās mantas vērtību naudā – Ls 5 579,06 apmērā; 2) pēc koka palešu atgriešanas vai mantas vērtības piedziņas izslēgt prasītāju no atbildētāja kreditoru saraksta; 3) piedzīt no atbildētāja tiesas izdevumus un ar lietas vešanu saistītos izdevumus to faktiskajā apmērā.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2010.gada 11.februārī starp SIA /Nosaukums A/ un AS /Nosaukums B/ tika parakstīts līgums par preces izgatavošanu un piegādi Nr.69/1 (turpmāk – līgums), saskaņā ar kuru prasītājs izgatavo un nodod atbildētājam preču pavadzīmēs-rēķinos norādīto preci - jaunas un lietotas koka paletes.

Saskaņā ar līguma 2.1.punktu, pēc preces saņemšanas tā atrodas atbildētāja varā, bet īpašuma tiesības tiek saglabātas prasītājam līdz tās pilnīgai apmaksai, turklāt līdz preces apmaksai atbildētājam nav tiesību preci atsavināt, ieķīlāt, iznomāt vai kādā citā veidā apgrūtināt ar lietu tiesībām.

Norādīts, ka laika periodā no 2011.gada 11.jūlija līdz 2011.gada 23.septembrim prasītājs ir izrakstījis un nogādājis atbildētājam četras pavadzīmes-rēķinus:

11.07.2011. PR 11 01948 par summu Ls 2 127,68 apmērā;

13.07.2011. PR 11 01982 par summu Ls 1 049,20 apmērā;

19.08.2011. PR 11 02348 par summu Ls 702,72 apmērā;

23.09.2011. PR 11 02697 par summu Ls 1 699,46 apmērā.

Pavadzīmes-rēķini tika izrakstīti atbilstoši līguma nosacījumiem, kopā ar kuriem atbildētājam tika piegādātas 1830 koka paletes par kopējo vērtību Ls 5 579,06 apmērā.

2011.gada 7.oktobrī atbildētājs ir iesniedzis tiesā pieteikumu par tiesiskās aizsardzības procesa (turpmāk - TAP) pasludināšanu, un ar Rīgas rajona tiesas 2011.gada 10.oktobra lēmumu ierosināta atbildētāja tiesiskās aizsardzības procesa lieta.

2011.gada 14.novembrī prasītājs saņēma atbildētāja tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu, atbilstoši kura pielikumam Nr.3, prasītājs ar prasījuma tiesību summu Ls 5 579,06 apmērā tika iekļauts to komercsabiedrību sarakstā, pret kuru saistības tiks:

- daļēji dzēstas LVL 2 760,00, jeb 49% apmērā;

- daļēji izpildītas LVL 587,00 apmērā, saskaņā ar maksājumu grafiku;

- daļēji atliktas, vismaz uz diviem gadiem, Ls 2 232,00 apmērā.

Prasītājs ir nosūtījis atbildētājam 2011.gada 16.novembra iebildumus plānam un 2011.gada 17.novembra papildinājumus iebildumiem, kuros atgādināja atbildētājam par mantas nodošanas nosacījumiem, kā arī ar 2011.gada 17.novembra pretenziju vērsās pret atbildētāju ar nolūku panākt mantas atgriešanu prasītājam. Ne uz vienu no minētiem dokumentiem prasītājs nav saņēmis nekādas rakstiskas vai mutiskas atbildes vai komentārus. Tādējādi prasītājs uzskata par izsmeltu pirmstiesas noteiktu strīdu atrisināšanas procedūru, kas noteikta līguma 9.l.punktā.

Ar Rīgas rajona tiesas 2012.gada 11.janvāra lēmumu atbildētājam tika iecelts sertificēts administrators Olafs Svanks. Ar Rīgas rajona tiesas 2012.gada 20.janvāra spriedumu tika nospriests īstenot TAP attiecībā uz atbildētāju un apstiprināt TAP pasākumu plānu.

Prasītājs konstatējis, ka atbildētājs pirms preces saņemšanas apzināti nav sniedzis prasītājam informāciju par savu finansiālo stāvokli un par ieplānoto saistību restrukturizāciju.

Prasītājs uzskata, ka, iekļaujot prasītāju kreditoru sarakstā un ignorējot prasītāja tiesības uz sev piederošās mantas atpakaļ saņemšanu, tika aizskartas prasītāja līgumiskās un likumiskās intereses.

Prasītājs atsaucas uz Maksātnespējas likuma 6.panta pirmās daļas 1.punktu, 4.punktu, 8.punktu, 40.panta trešo daļu, 40.panta ceturtās daļas 13.punktu, 94.pantu.

Prasītāja ieskatā, tam pieder neierobežotas īpašuma tiesības uz mantu, līdz ar to saskaņā ar Civillikuma 1041.panta prasībām prasītājam ir tiesības izprasīt mantu no visām personām, tajā skaitā no atbildētāja.

Tāpat prasītājs uzskata, ka noslēgtā līguma 2.1.punkta prasības uzliek par pienākumu atbildētājam atdot mantu prasītājam pēc pirmā pieprasījuma, pretēji tam atbildētāja darbība raksturojuma kā netaisna iedzīvošanās, kas, atbilstoši Civillikuma 2191.panta prasībām, rada prasītājam atprasījuma tiesības, atbildētāja pretlikumīgas iedzīvošanās dēļ.

Savukārt, ja atbildētājs nespēs atgriezt prasītājam mantu, tam ir pienākums atlīdzināt prasītājam nodarītā zaudējuma apmēru, attiecīgās mantas vērtībā, kas norādīta attiecīgajos preču pavadzīmes rēķinos, pamatojoties uz Civillikuma 1779.panta prasībām.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1036., 1038., 1039., 1041., 1587., 1779., 2391.pantu un Maksātnespējas likuma 6.panta pirmās daļas 1.punktu, 4.punktu, 8.punktu, 38.panta sesto daļu, 94.pantu, Civilprocesa likuma 1., 34., 41., 44.pantu.

2012.gada 12.novembrī tiesā saņemti AS /nosaukums B/ administratora Olafa Švanka rakstveida paskaidrojumi par prasību (l.l. 109-11), norādot, ka prasība ir noraidāma.

Paskaidrojumos norādīts, ka, saskaņā ar Maksātnespējas likuma 50.panta pirmo daļu, administrators veic parādnieka darbības uzraudzību atbilstoši tiesiskās aizsardzības procesa mērķim, TAP pasākumu plānam un normatīvo aktu prasībām. Līdz ar to administrators nepiedalās TAP subjekta operatīvajā pārvaldē, kā tas notiktu gadījumā, ja subjektam tiku pasludināts maksātnespējas process.

Paskaidrojumos norādīts, ka TAP realizācijas laikā parādnieka pienākums ir pildīt un ievērot tiesas apstiprināto TAP plānu, tajā skaitā - neveikt darbības, kas būtu pretrunā ar TAP plānu vai kuras nav atbilstošas TAP nosacījumiem. Minētie nosacījumi arī attiecas uz TAP subjekta kreditoriem, tajā skaitā, arī kreditoriem, kuri iebilduši TAP plānam pirms tā apstiprināšanas tiesā.

Pirms TAP plāna apstiprināšanas tiesā administrators ir sniedzis atzinumu par kreditora SIA /Nosaukums A/ iebildumiem par TAP plānu. Administratora ieskatā, TAP īstenošanas laikā SIA /Nosaukums A/ ieguvums ir vismaz tikpat liels kā gadījumā, ja šā plāna apstiprināšanas brīdī parādniekam tiktu pasludināts maksātnespējas process, līdz ar ko TAP plāns atbilst Maksātnespējas likuma 40.panta trešās daļas prasībām.

SIA /Nosaukums A/ kā kreditora prasījuma tiesības pret AS /nosaukums B/ saglabājas arī TAP īstenošanas laikā.

Tā kā TAP plāns paredz segt saistības pret SIA /Nosaukums B/ 51% apmērā no kopējā saistību apjoma un AS /nosaukums B/ savu saistību izpildi pret SIA /Nosaukums A/ TAP plāna īstenošanas ietvaros ir uzsākusi, tad līdz ar to ir ievērots Maksātnespējas likuma 6.panta 4.punktā noteiktais saistību izpildes princips. Turklāt saistību izpildes principa izpilde AS /nosaukums B/ TAP plāna izpildes laikā ir vērtējama kopsakarā ar TAP mērķi (atjaunot parādnieka spēju nokārtot savas saistības) un tiesas apstiprinātajām TAP metodēm:

- Maksājumu saistību izpildes atlikšana;

- Parādnieka - kapitālsabiednbas - pamatkapitāla palielināšana;

- Parādnieka - komercsabiedrības - reorganizācija;

- Pamatparāda, līgumsoda vai procentu dzēšana vai samazināšana;

- Ieskaits.

Tāpat nav pamatots SIA /Nosaukums A/ apgalvojums, ka nav ievērots Maksātnespējas likuma 6.panta 8.punktā noteiktais labticības princips.

Norāda, ka kreditoram ir jārespektē Maksātnespējas likumā noteiktās tiesības ar TAP īstenošanas pasludināšanu daļēji ierobežot kreditora iespējas pilnībā realizēt prasījuma tiesības pret parādnieku. Saistību pirmstermiņa segšana attiecībā pret TAP plānā iekļautu kreditoriem būtu pretrunā ar TAP plānu, aizskartu pārējo kreditoru intereses, pārkāpjot kreditoru vienlīdzības principu (Maksātnespējas likuma 6.panta 2.punkts) un patvaļas aizlieguma principu (Maksātnespējas likuma 6.panta 3.punkts), kā arī tiktu pārkāpts Maksātnespējas likuma 45.panta pirmajā daļā noteiktais TAP plāna obligātuma princips. Līdz ar to SIA /Nosaukums B/ prasījuma pirmstermiņa apmierināšana būtu pretrunā ar TAP plānu, līdz ar to prettiesiska.

2013.gada 8.aprīlī tiesā saņemti atbildētāja - AS /nosaukums B/rakstveida paskaidrojumi par prasību (l.l. 116-117), norādot, ka prasība ir noraidāma.

Paskaidrojumos norādīts, ka atbildētājs ir atzinis kopējo prasījuma summu Ls 5 579,06 apmērā un ir iekļāvis to savā TAP plānā. Atbilstoši Maksātnespējas likumā nostiprinātajam tiesiskās aizsardzības procesa mērķim, tā sasniegšanai tiek piemērotas vairākas metodes.

Kā tas ir noteikts Maksātnespējas likuma 45.pantā, TAP pasākumu plāns ir obligāts, un tas ir saistošs arī kreditoriem, kuri nav devuši piekrišanu. Tādejādi, lai gan prasītājs nav devis savu piekrišanu atbildētāja TAP plānam, tas ir obligāts arī prasītājam.

Atbildētājs atsaucies uz Maksātnespējas likuma 3.pantu un norādījis, ka atbildētāja administrators Olafs Švanks savā atzinumā par atbildētāja TAP pasākumu plānu ir konstatējis, ka tajā nav piemērotas tādas metodes, kuras ierobežotu kreditoru tiesības vairāk, nekā tas nepieciešams tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāna sekmīgai īstenošanai un Maksātnespējas likumā minētā TAP mērķa sasniegšanai. Bez tam, plānu nesaskaņojušo kreditoru ieguvums, īstenojot TAP, ir atzīstams par tikpat lielu kā gadījumā, ja atbildētājam tiktu pasludināts maksātnespējas process. Minētajam ir piekritusi arī Rīgas rajona tiesa, 2012.gada 20.janvārī apstiprinot atbildētāja 2011.gada 31.oktobra tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu.

Turklāt par prasītāja izteiktajiem iebildumiem, ka atbildētāja rīcībā, saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem, ir prasītājam piederošā manta, kas maksātnespējas gadījumā netiktu iekļauta to aktīvu sastāvā, kas tiek pārdota, administrators ir norādījis, ka TAP, atšķirībā no maksātnespējas procesa, ļauj Sabiedrībai turpināt savu saimniecisko darbību, līdz ar to, arī strīdus priekšmets ikdienā tiek aktīvi lietots, kā rezultātā šī manta jau šobrīd ir atzīstama par nolietotu, un tās vērtība ir zemāka par to, ko prasītājs saņems TAP pasākumu plāna realizācijas laikā.

Noradīts, ka fakts, ka atbildētājs šobrīd realizē TAP plānu nekādā veidā nav tulkojams, kā atbildētāja apzināta izvairīšanās no uzņemto saistību izpildes pret Kreditoriem vai vēlmi pretlikumīgi iedzīvoties. Tā kā atbildētājam šobrīd ir ierobežota maksātspēja, savas saistības tas pilda ievērojot Rīgas rajona tiesas 2012.gada 20.janvārī apstiprināto atbildētāja 2011.gada 31.oktobra tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu un tajā noteikto maksājumu grafiku, un tas nav atzīstams par Civillikuma 1779.panta pārkāpumu, vai izvairīšanos no tā izpildes.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 93. un 148.pantu, atbildētājs lūdz prasību noraidīt un tiesvedību lietā izbeigt.

Ar Rīgas rajona tiesas 2013.gada 30.maija spriedumu (l.l. 122-125) prasība tika noraidīta.

Pirmās instances tiesa tika atzinusi, ka lietā nav strīda par faktu, ka ar Rīgas rajona tiesas 2011.gada 10.oktobra lēmumu ir ierosināta atbildētāja tiesiskās aizsardzības procesa lieta, bet ar 2012.gada 20.janvāra Rīgas rajona tiesas spriedumu tika īstenots AS /nosaukums B/ tiesiskās aizsardzības process, un apstiprināts atbildētāja 2011.gada 31.oktobra tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāns.

Pirmās instances tiesa, atsaucoties uz Maksātnespējas likuma 3.pantu, secinājusi, ka tiesiskās aizsardzības process ļauj sabiedrībai turpināt savu saimniecisko darbību.

Tāpat pirmās instances tiesa atzinusi, ka lietā nav strīda par to, ka 2011.gada 14.novembrī prasītājs saņēma no atbildētāja tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu, bet 2011.gada 16.novembrī tas nosūtīja atbildētājam iebildumus plānam un 2011.gada 17.novembrī papildinājumus iebildumiem, kuros norādīja, ka vēlas panākt mantas atgriešanu prasītājam.

Pirmās instances tiesa atzinusi par nepamatotiem prasītāja apgalvojumus, ka tas nav saņēmis no atbildētāja atbildi uz iebildumiem, jo ar lietas materiāliem pierādījumu gūst fakts, ka atbildētāja maksātnespējas administrators O.Švanks savā 2012.gada 9.janvāra atzinumā sniedza atbildi uz SIA /Nosaukums A/ iebildumiem par TAP plānu (lietas 100.lapa), un turklāt prasītāja iebildumus par tiesiskās aizsardzības procesa plānu un administratora atzinumu ir vērtējusi arī tiesa 2012. gada 20. janvāra spriedumā par tiesiskās aizsardzības procesa plāna apstiprināšanu un tā īstenošanas pasludināšanu, norādot, ka nav pamata apšaubīt administratora atzinuma pamatotību.

Pirmās instances tiesa, atsaucoties uz Maksātnespējas likuma 40.panta trešās daļas noteikumiem, atzinusi, ka atbilstoši minētajā likumā nostiprinātajam tiesiskās aizsardzības procesa mērķim, tā sasniegšanai tiek piemērotas vairākas metodes. Šajā gadījumā tika noteikts, ka attiecībā pret prasītāja kopējo parādu atbildētājs to: daļēji dzēsīs (49 % apmērā); daļēji izpildīs saskaņā ar plānā iekļauto maksājumu grafiku; daļēji atliks uz laiku līdz diviem gadiem, papildus paredzot, ka nenodrošinātajiem kreditoriem (t.sk. prasītājam) ir tiesības pieteikties uz samazināta pamatparāda kapitalizēšanu apmaiņā pret atbildētāja akcijām.

Spriedumā norādīts, ka, administratora ieskatā, tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanas laikā prasītāja ieguvums ir vismaz tikpat liels kā gadījumā, ja šā plāna apstiprināšanas brīdī parādniekam tiktu pasludināts maksātnespējas process, līdz ar ko tiesiskās aizsardzības procesa plāns atbilst Maksātnespējas likuma 40. panta trešās daļas prasībām.

Pirmās instances tiesa atsaukusies uz Maksātnespējas likuma 6.panta 1.punktā noteikto, ka tiesiskās aizsardzības procesā, juridiskās personas maksātnespējas procesā un fiziskās personas maksātnespējas procesā (turpmāk šajā pantā – process) vispārējie principi tiek piemēroti šādi: 1) tiesību saglabāšanas princips – procesā tiek ievērotas pirms procesa iegūtās kreditoru tiesības. Kreditora tiesību ierobežojums, kas noteikts procesa ietvaros, nevar būt lielāks, nekā ir nepieciešams attiecīgā procesa mērķa sasniegšanai (...).

Tāpat pirmās instances tiesa atzinusi, ka lietā nav strīda par faktu, ka 2010.gada 11.februārī starp prasītāju un atbildētāju tika noslēgts līgums par preces izgatavošanu un piegādi Nr.69/1, pamatojoties uz kuru prasītājs izgatavoja, un laika posmā no 2011.gada 11.jūlija līdz 2011.gada 23.septembrim, nodeva atbildētājam jaunas un lietotas koka paletes, par kopējo summu Ls 5 579,06, kā arī nav strīda par to, ka atbildētājs ir atzinis un iekļāvis savā tiesiskās aizsardzības pasākumu plānā prasījumu par kopējo summu Ls 5 579,06.

Pie šādiem apstākļiem pirmās instances tiesa secinājusi, ka prasītāja kreditora prasījuma tiesības pret atbildētāju ir saglabātas arī tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanas laikā, tādejādi ir ievērots Maksātnespējas likuma 6. panta 1. punktā noteiktais tiesību saglabāšanas princips, līdz ar ko prasītāja norāde uz minētā principa neievērošanu nav pamatota.

Tiesa, ņemot vērā Maksātnespējas likuma 6.panta 4.punktā noteikto, ka tiesiskās aizsardzības procesā tiek piemērots (...) saistību izpildes princips – procesa ietvaros piemērojami tādi pasākumi, kas ļauj saistības, kuras uzņēmies parādnieks, izpildīt lielākā apmērā (...), konstatējusi, ka tiesiskās aizsardzības plāna īstenošanas ietvaros atbildētājs ir uzsācis savu saistību izpildi pret prasītāju. Tiesa pievienojusies atbildētāja viedoklim, ka saistību izpildes principa izpilde atbildētāja TAP plāna izpildes laikā ir vērtējama kopsakarā ar tiesiskās aizsardzības mērķi (atjaunot parādnieka spēju nokārtot savas saistības) un tiesas apstiprinātajām TAP metodēm, līdz ar ko atzinusi par noraidāmu kā nepamatotu prasītāja argumentu, ka nav ievērots Maksātnespējas likuma 6. panta 4. punktā noteiktais saistību izpildes princips.

Tāpat pirmās instances tiesa atzinusi par nepamatotu prasītāja viedokli, ka nav ievērots Maksātnespējas likuma 6. panta 8. punktā noteiktais labticības princips, jo prasītājs nav pierādījis, ka, ierosinot tiesiskās aizsardzības procesu, atbildētāja mērķis bija netaisnīgi iedzīvoties, kā arī tiesa tika secinājusi, ka atbildētāja mērķis tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanas rezultātā ir atjaunot spēju nokārtot saistības, tajā skaitā, izpildīt saistības pret prasītāju.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka, pastāvot apstākļiem, ka parādnieka saistības un to izpildes termiņš tika ietverti tiesiskās aizsardzības procesa pasākuma plānā, prasītājam jārēķinās ar to, ka saistības tiks pildītas TAP pasākumu plānā noteiktajā kārtībā un termiņos.

Tiesa secinājusi, ka tiesiskās aizsardzības procesa rezultātā prasītāja savus prasījumus var atgūt tikai tādā apmērā, kādā tas paredzēts TAP pasākumu plānā. Savukārt, ja parādniece nepildīs TAP pasākumu plānā norādītos maksājumus, tad, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 51.panta trešās daļas 2.punktu, ir pamats tiesiskās aizsardzības procesa izbeigšanai un atbildētājas maksātnespējas procesa pasludināšanai, un tad atgūt kreditora prasījumu būs iespējams vienīgi maksātnespējas procesa ietvaros.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka prasītājs nav izpildījis tam ar Civilprocesa likuma 93.pantu uzlikto pienākumu, t.i., nav pierādījis savu argumentu pamatotību, kā arī tiesa atzinusi, ka Civillikuma 1.pants pieprasa, lai civiltiesisko attiecību dalībnieki rēķinātos viens ar otru un ņemtu vērā arī pretējās puses intereses.

Ņemot vērā visu minēto, pirmās instances tiesa atzinusi, ka prasība par mantas atdošanu, bet neiespējamības gadījumā tās vērtības naudas piedziņu, un prasītājas izslēgšanu no kreditoru saraksta nav pamatota un ir noraidāma pilnībā.

Bez tam, pirmās instances tiesa, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42.panta pirmās daļas nosacījumiem, atzinusi, ka no prasītāja valsts ienākumos piedzenami nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistīti izdevumi Ls 8,50 apmērā.

Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas sūdzību iesniedza prasītājs – SIA /Nosaukums A/ (l.l.126), norādot, ka pirmās instances tiesas spriedums tiek pārsūdzēts pilnā apmērā.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka pirmās instances tiesa, taisot spriedumu, nav izvērtējusi visus būtiskos lietas apstākļus.

Apelators uzskata, ka tiesa nav ņēmusi vērā to, ka:

1. - prasītājam pieder neierobežotas īpašuma tiesības uz mantu, līdz ar to, saskaņā ar Civillikuma 1041.pantu, prasītājam ir tiesības izprasīt mantu no atbildētāja;
2. - starp pusēm noslēgtā līguma Nr.69/1 2.1. punkta prasības uzliek atbildētājam par pienākumu atdot mantu prasītājam pēc pirmā pieprasījuma. Pretēji tam atbildētāja darbības raksturojamas kā netaisna iedzīvošanās, kas, atbilstoši Civillikuma 2191.panta prasībām, rada prasītājam atprasījuma tiesības atbildētāja pretlikumīgas iedzīvošanās dēļ. Savukārt, ja atbildētājs nespēs atgriezt prasītājam mantu, tam ir pienākums atlīdzināt prasītājam nodarītā zaudējuma apmēru, attiecīgās mantas vērtībā, kas norādīta attiecīgajos preču pavadzīmēs rēķinos, pamatojoties uz

Civillikuma 1778.panta prasībām;

3. - saskaņā ar Maksātnespējas likuma 6.panta pirmās daļas 1.punktu, tiesiskās aizsardzības procesā tiek piemērots tiesību saglabāšanas princips, atbilstoši kuram procesā tiek ievērotas pirms procesa iegūtās tiesības, tajā skaitā līguma 2.1.punktā noteiktās prasītāja īpašuma tiesības uz mantu un tiesības uz to, lai atbildētājs neatsavinātu, neieķīlātu, neiznomātu un neapgrūtinātu mantu par labu citai (trešajai) personai.

Apelators, pamatojoties uz prasības pieteikumā norādīto, uzskata, ka prettiesiski iekļauts atbildētāja tiesiskās aizsardzības plānā, līdz ar ko prasītājs vēlas likumā noteiktajā kārtībā izprasīt savu mantu no atbildētāja.

Uzskata, ka prasība ir apmierināma, pamatojoties uz Civillikuma 1036., 1038., 1039., 1041., 1587., 1779., 2391.pantieu un Maksātnespējas likuma 6.panta pirmās daļas 1., 4., 8.punktiem, 38.panta sestās daļas, 94.pantu.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 413.-418., 425.pantiem, lūdz tiesu: 1) uzlikt par pienākumu atbildētājam atgriezt prasītājam 1300 koka paletes 800x1200 un 530 koka paletes 1000x1200 vai mantas atgriešanas neiespējamības gadījumā piedzīt neatgrieztās mantas vērtību naudā – Ls 5 579,06 apmērā; 2) pēc koka palešu atgriešanas vai mantas vērtības piedziņas izslēgt prasītāju no atbildētāja kreditoru saraksta; 3) piedzīt no atbildētāja tiesas izdevumus un ar lietas vešanu saistītos izdevumus to faktiskajā apmērā.

Atbildētājs – AS /nosaukums B/ – rakstveida paskaidrojumus par prasītāja apelācijas sūdzību tiesā netika iesniedzis.

Apelācijas instances tiesas sēdē prasītāja – SIA /Nosaukums A/ – pārstāve uz pilnvaras pamata /pers. H/ prasību un apelācijas sūdzību uzturēja un apstiprināja tajās minētos argumentus. Papildus paskaidroja, ka prasītājs nepiekrīt tiesas secinājumam, ka prasītāja ieguvums būtu tikpat liels kā pie maksātnespējas, jo maksātnespējas gadījumā prece būtu jāatgriež atpakaļ, jo tā pieder trešajai personai, līdz ar ko, saskaņā ar Maksātnespējas likuma 88.pantu, ir pakļauta atgriešanai. Prasītāja pārstāve neapstrīd faktu, ka prasītājs saņēmis visus maksājumus pēc atbildētāja tiesiskās aizsardzības plāna. Uzskata, ka īpašuma tiesības pāriet atbildētājam tikai pēc samaksas, bet tāda nav bijusi, līdz ar ko prasītājam pastāv īpašuma tiesības uz šo preci. Uzskata, ka prece pie atbildētāja atrodas prettiesiski, jo summas netika samaksātas. Pamatojoties uz Civillikuma 1041.panta prasītājam pastāv tiesības atprasīt preci.

Atbildētāja – AS/nosaukums B/ – pārstāvis uz pilnvaras un ordera pamata zvērināts advokāts Mārtiņš Aljēns prasību un apelācijas sūdzību neatzina un apstiprināja paskaidrojumos par prasību minētos argumentus.

Bez tam, atbildētāja pārstāvis, atbilstoši Civilprocesa likuma 166.panta noteikumiem, iesniedza tiesā rakstveida paskaidrojumus, kurus nolasīja tiesās sēdē un kuri tika pievienoti lietas materiāliem

Minētajos paskaidrojumos attiecībā uz prasītāja apelācijas sūdzību norādīts, ka tā ir nepamatota, bet prasība noraidāma.

Paskaidrojumos norādīts, ka ar Rīgas rajona tiesas 2012.gada 20.janvāra spriedumu tika apstiprināts atbildētāja tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāns, kurš attiecībā uz nenodrošinātajiem kreditoriem paredzēja, ka par 49 % tiks samazināta atbildētāja pamatparāda summa, bet atlikusī maksājuma saistību daļa tiks izpildīta tādejādi, ka daļa no tās tiks samaksāta saskaņā ar plānam pievienoto grafiku, bet pārējā summa - tiks samaksāta pēc tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanas termiņa beigām. Norādīts, ka saskaņā ar Maksātnespējas likuma 39.panta pirmo daļu, atbildētāja tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāns paredzēja nenodrošināto kreditoru (tai skaitā prasītāja) tiesības prasīt atbildētājam, lai samazinātā prasījuma apmērs tiek aizstāts ar atbildētāja akcijām (skatīt plāna 9.3.punkts).

Uzskata, ka pirmās instances tiesa pamatoti norādījusi, ka, saskaņā ar Maksātnespējas likuma

45.panta pirmo daļu, tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāns ir obligāts un saistošs arī kreditoriem, kuri tam nav devuši savu piekrišanu. Attiecīgi, šis plāns kopš dienas, kad to apstiprināja tiesa, bija saistošs prasītājam, neskatoties uz to, ka prasītājs tam nebija devis savu piekrišanu.

Atbildētājs paskaidrojumos atsaucies uz Maksātnespējas likuma 43.panta nosacījumiem, un norādījis, ka administrators savā atzinumā par atbildētāja tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu ir atzinis, ka tajā nav piemērotas tādas metodes, kuras ierobežotu kreditoru tiesības vairāk, nekā tas nepieciešams minētā plāna sekmīgai īstenošanai un Maksātnespējas likumā minētā tiesiskās aizsardzības procesa mērķa sasniegšanai. Bez tam, plānu nesaskaņojošo kreditoru ieguvums, īstenojot tiesiskās aizsardzības procesu, ir atzīstams par tikpat lielu kā gadījumā, ja atbildētājam tiktu pasludināts maksātnespējas process. Paskaidrojumos norādīts, ka, izvērtējot prasītāja iebildumu, ka atbildētāja rīcībā ir prasītājam piederoša manta, kas maksātnespējas gadījumā netiktu iekļauta to aktīvu sastāvā, kas tiktu pārdota, administrators ir atzinis, ka tiesiskās aizsardzības process ļauj atbildētājai turpināt savu saimniecisko darbību, līdz ar to arī prasītāja piegādātās koka paletes ikdienā tiek aktīvi lietotas, kā rezultātā šī manta atzīstama par nolietotu un tās vērtība ir zemāka par to, kuru prasītāja saņems tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāna realizācijas laikā.

Paskaidrojumos norādīts, ka no prasības pieteikuma izriet, ka, prasītāja ieskatā, ir celta īpašuma prasība, bet pat tad, ja tā būtu vērtējama kā īpašuma prasība, pastāv vairāki šķēršļi tās apmierināšanai. Pretēji Civillikuma 1060.panta nosacījumiem, prasītājs nav pierādījis, ka tas ir strīdus palešu īpašnieks. Bez tam, strīdus paletes atbildētāja lietošanā ir nonākušas pamatojoties uz pušu starpā noslēgto līgumu, saskaņā ar kuru prasītājs par atlīdzību tās ir piegādājis atbildētājam (t.i., piegādes līgums), bet tā kā šis līgums nav izbeigts, atcelts vai atzīts par spēkā neesošu, ir konstatējams, ka strīdus paletes tiesīgi atrodas atbildētāja valdījumā, pamatojoties uz spēkā esošu līgumu. Minētais līgums nesatur nosacījumu, ka atbildētājam paletes jāatgriež pēc pirmā pieprasījuma.

Uzskata par nepamatotu prasītāja argumentu, ka atbildētāja darbības raksturojamas kā netaisna iedzīvošanās, jo atbildētāja mērķis bija, uzsākot tiesiskās aizsardzības procesu, nevis iedzīvoties, bet atjaunot savu spēju nokārtot saistības, tajā skaitā pret prasītāju.

Atbildētājs ir izpildījis tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu, un ar Rīgas rajona tiesas 2014.gada 9.janvāra spriedumu atbildētāja tiesiskās aizsardzības process ir izbeigts. Atbildētājs ir pilnā apmērā izpildījis savas tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānā noteiktās maksājumu saistības pret prasītāju, tai skaitā maksājumu saistības, kuru izpilde bija atlikta uz laiku pēc tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanas termiņa beigām. Tā kā atbildētājs pilnībā ir norēķinājies par strīdus paletēm, tad, atbilstoši starp pusēm 2010.gada 11.februāra līguma par preces izgatavošanu un piegādi Nr.69/1 2.1. punkta noteikumiem, strīdā esošas koka paletes ir pārgājušas atbildētāja īpašumā, kas pats par sevi izslēdz prasības apmierināšanu. Lūdz prasību pilnībā noraidīt.

Papildus minētajos paskaidrojumos norādītajam paskaidroja, ka prasītājam nav tiesības šo preci atprasīt, jo līgums nav izbeigts. Uzskata, ka prasītājam bija pamats prasīt samaksu, bet nevis preci. Atbildētājs ir veicis visus maksājumus pēc tiesiskās aizsardzības plāna, līdz ar ko prece saskaņā ar līguma 2.1. punktu ir pārgājusi atbildētāja īpašumā, kas, savukārt, izslēdz prasības apmierināšanu. Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 45.pantu, tiesiskās aizsardzības plāns ir saistošs visiem, arī prasītājam, kas tam nav piekritis. Prasītāja iebildumus pret šo plānu ir vērtējis administrators un arī tiesa, un likums neparedz šādus iebildumus vērtēt arī citos procesos.

Motīvu daļa

Civillietu tiesu kolēģija, uzklausījusi pušu paskaidrojumus tiesas sēdē un izvērtējusi lietā esošos materiālus, atzīst, ka prasība nav pamatota un ir noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu, apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībās.

Civilprocesa likuma 432.panta piektajā daļā ir noteikts, ka sprieduma motīvu daļā norāda šā likuma 193.panta piektajā daļā minētos apstākļus, kā arī motivē attieksmi pret pirmās instances tiesas spriedumu. Ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Pamatojoties uz minēto tiesību normu, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka Rīgas rajona tiesas 2013.gada 30.maija spriedums ir pareizs un lietas faktiskajiem apstākļiem atbilstošs, līdz ar ko Civillietu tiesu kolēģija pievienojas šī sprieduma motivācijai un neatkārto minētos argumentus.

Tiesu kolēģija analogi pirmās instances tiesai atzīst, ka lietā nav strīda par to, ka puses 2010.gada 11.februārī tika noslēgušas Līgumu par preces izgatavošanu un piegādi Nr.69/1 (l.l. 12-14), saskaņā ar kuru piegādātājs - SIA /Nosaukums A/ - apņēmies izgatavot pēc pircēja - AS /nosaukums B/ - pasūtījuma produkciju un nodot to pircējam.

Tāpat lietā nav strīda par to, ka prasītājs minētā līguma ietvaros izgatavojis un nodevis atbildētājam preci – t.i., kopumā 1830 koka paletes, izrakstot atbildētājam četras pavadzīmes rēķinus (11.07.2011. PR 11 01948 par summu Ls 2 127,68 apmērā; 13.07.2011. PR 11 01982 par summu Ls 1 049,20 apmērā; 19.08.201 l.PR 11 02348 par summu Ls 702,72 apmērā; 23.09.2011. PR 11 02697 par summu Ls 1 699,46 apmērā) par kopējo summu Ls 5 579,06, kuri tajos noteiktajos termiņos netika samaksāti.

Nav arī strīda par to, ka ar Rīgas rajona tiesas 2011.gada 10.oktobra lēmumu ir ierosināta atbildētāja tiesiskās aizsardzības procesa lieta, bet ar 2012.gada 20.janvāra Rīgas rajona tiesas spriedumu tika īstenots AS „Putnu fabrika Ķekava" tiesiskās aizsardzības process, un apstiprināts atbildētāja 2011.gada 31.oktobra tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāns, saskaņā ar kura Pielikumu Nr.3 prasītājs ar prasījumu Ls 5 579,06 iekļauts to komercsabiedrību sarakstā, pret kuru saistības tiks: daļēji dzēstas Ls 2 760,00 jeb 49 % apmērā; daļēji izpildītas Ls 587,00 apmērā saskaņā ar grafiku; daļēji atliktas vismaz uz diviem gadiem Ls 2 232,00 apmērā.

Tiesu kolēģija atzīst par nepamatotu prasītāja apelācijas sūdzībā minēto argumentu, ka prasītājam, atbilstoši Civillikuma 1041.pantam, ir tiesības izprasīt strīdus paletes no atbildētāja.

Tiesu kolēģija atzīst, ka lietā nav strīda par to, ka, atbilstoši pušu starpā 2011.gada 11.februāra Līguma 2.1. punkta nosacījumiem, prasītājam saglabājas īpašuma tiesības uz strīdus paletēm, līdz atbildētājs par tām veic pilnīgu samaksu, bet minētā punkta nosacījumi neparedz prasītāja tiesības atprasīt strīdus paletes no atbildētāja preces neapmaksās gadījumā.

Minētais Līgums nav izbeigt, atcelts, vai atzīts par spēkā neesošu.

Tā kā minētais Līguma punkts neuzliekt atbildētājam par pienākumu strīdus preci atgriezt pēc prasītāja pirmā pieprasījuma, un, kā to pareizi secinājusi pirmās instances tiesa, atbildētāja mērķis, uzsākot tiesiskās aizsardzības procesu, bija nevis iedzīvoties, bet atjaunot savas spējas nokārtot saistības, tiesu kolēģija atzīst par nepamatotu apelācijas sūdzībā minēto argumentu, ka atbildētāja darbības būtu vērtējamas kā netaisna iedzīvošanās.

Tā kā atbildētājs savā tiesiskās aizsardzības plānā bija iekļāvis visu prasītāja prasījumu kopsummā Ls 5 579,06, tiesu kolēģija atzīst par pamatotu pirmās instances tiesas secinājumu, ka prasītāja kā kreditora prasījuma tiesības pret atbildētāju ir saglabātas arī tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanas laikā, līdz ar ko ir ievērots Maksātnespējas likuma 6.panta 1.punktā noteiktais tiesību saglabāšanas princips.

Civilprocesa likuma 96.panta piektajā daļā ir noteikts, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā

noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Savukārt Civilprocesa likuma 104.panta otrajā daļā ir noteikts, ja viena puse atzīst faktus, ar kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus, tiesa var atzīt šādus faktus par pierādītiem, ja tai nav šaubu, ka atzīšana nav notikusi viltus, vardarbības, draudu, maldības ietekmē, vai arī, lai slēptu patiesību.

Apelācijas instances tiesas sēdē prasītāja pārstāve neapstrīdēja atbildētāja paskaidrojumos minēto argumentu, ka atbildētājs pilnībā ir norēķinājies par strīdus koka paletēm, tajā skaitā - izpildījis arī tās maksājuma saistības, kuru izpilde bija atlikta uz laiku pēc tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanas termiņa beigām, līdz ar ko tiesu kolēģija, atbilstoši augstākminēto likuma normu nosacījumiem atzīst šo faktu par pierādītu.

Pie šādiem apstākļiem atzīstams, ka strīdus koka paletes, atbilstoši pušu starpā 2011.gada 11.februāra Līguma Nr. 69/1 2.1. punkta nosacījumiem, ir pārgājušas atbildētāja īpašumā, kas izslēdz prasības apmierināšanu.

Ņemot vērā visu augstākminēto, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa vispusīgi un objektīvi ir izvērtējusi lietas apstākļus un taisījusi tiem atbilstošu spriedumu, bet apelācijas sūdzībā minētie argumenti apstiprinājumu nav guvuši.

No lietas materiāliem redzams, ka prasītājs, ceļot tiesā prasību, samaksājis ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 3,30 (EUR 4,70).

Tā kā faktiskie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi šajā lietā sastāda Ls 12,86 (EUR 18,30), tiesu kolēģija, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punkta un 42.panta otrās daļas nosacījumiem, atzīst, ka iepriekš nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 9,56 (EUR 13,60) apmērā valsts ienākumos ir piedzenami no prasītāja SIA /Nosaukums A/.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] panta nosacījumiem, prasītājam SIA /Nosaukums A/ nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu valsts ienākumos – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 430., 432., 433., 434.pantiem, Civillietu tiesu kolēģija

n o s p r i e d a :

noraidīt SIA /Nosaukums A/ prasību pret AS /nosaukums B/ par prasītājam piederošas mantas atdošanu un prasītāja izslēgšanu no kreditoru saraksta.

Piedzīt no SIA /Nosaukums A/ (reģ. nr. /reģistrācijas numurs/) par labu valstij nesamaksātos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 13,60 (trīspadsmit *euro* un 60 *euro centi*).

Prasītājam SIA /Nosaukums A/ noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu valsts ienākumos 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas, izskaidrojot, ka sprieduma labprātīgas izpildes gadījumā maksājumu apliecinošs dokuments ir jāiesniedz Rīgas apgabaltiesas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2014.gada 17.februārī.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja **L.Volberga**

Tiesneši **M.Sviķis**

L.Gavare